

LIETUVOS KULTŪROS TYRIMŲ INSTITUTO ĮSTATAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos kultūros tyrimų institutas (toliau – Institutas) yra valstybinis mokslinių tyrimų institutas, viešasis juridinis asmuo, vykdamas valstybei, visuomenei ar ūkio subjektams svarbius ilgalaikius šiuose įstatuose nustatytų mokslo kryptių mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą, turintis ypatingos nacionalinės svarbos statusą.

2. Instituto teisinė forma – biudžetinė įstaiga.

3. Instituto misija – įgyvendinti valstybinį lituanistikos tyrimų prioritetą, vykdamas ilgalaikius fundamentinius aukščiausiojo lygio filosofijos ir menotyros mokslo kryptių bei tarpdisciplininius mokslinius tyrimus ir eksperimentinės plėtros darbus Lietuvos kultūros paveldo ir šiuolaikinės kultūros procesų srityje, aktualius Lietuvos valstybės, visuomenės, kultūros ir mokslo raidai bei atitinkančius Europos mokslinių tyrimų erdvės nuostatus.

4. Instituto savininkė yra Lietuvos Respublika. Savininko teises ir pareigas, kiek tai nepriklauso išimtinai Lietuvos Respublikos Vyriausybės kompetencijai, įgyvendina Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija. Savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos kompetencija nustatyta Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatyme, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme ir juos įgyvendinančiuose teisės aktuose.

5. Instituto veikla grindžiama Lietuvos Respublikos Konstitucija, Mokslo ir studijų įstatymu, kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais mokslinių tyrimų institutų veiklą, ir šiais įstatais.

6. Institutas turi antspaudą su Lietuvos valstybės herbu ir savo pavadinimu, taip pat sąskaitų finansų įstaigose ir valstybės ižde. Instituto vieši pranešimai skelbiami Instituto interneto svetainėje www.lkti.lt, taip pat gali būti skelbiami Instituto socialinių tinklų paskyroje.

7. Instituto buveinė – Vilnius, Saltoniškių g. 58, LT-08106.

II SKYRIUS INSTITUTO FUNKCIJOS, VEIKLOS TIKSLAI, MOKSLINIŲ TYRIMŲ KRYPTYS, VEIKLOS SRITIS IR RŪŠYS

8. Įgyvendindamas savo misiją, Institutas vykdo šias funkcijas:

8.1. vykdo aukšto tarptautinio mokslinio lygio fundamentinius ir taikomuosius tyrimus humanitarinių mokslų srityje ir jų rezultatų sklaidą;

8.2. organizuoja tarptautines ir nacionalines mokslines konferencijas, akademinius seminarus;

8.3. dalyvauja mokslinių tyrimų, studijų, plėtros, sklaidos projektuose ir tyrimų programose savarankiškai ar bendradarbiaudamas su Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių mokslo, švietimo, kultūros ir verslo institucijomis;

8.4. Lietuvos ir užsienio akademiniuose, mokslo sklaidos leidiniuose skelbia mokslinių tyrimų rezultatus, juos pristato renginiuose Lietuvoje ir užsienyje;

8.5. kuria, skleidžia ir populiarina visuomenėje mokslo žinias, prisideda prie inovacijomis grindžiamos žinioms imlios, kūrybiškos visuomenės ugdymo, stiprina jos pilietinį sąmoningumą;

8.6. suteikia prieigą visuomenei prie disponuojamų mokslinių tyrimų išteklių, kiek tai neprieštarauja asmens duomenų, intelektinės nuosavybės, profesinių, komercinių ar valstybės ir tarnybos paslapčių apsaugai, nacionalinio saugumo ir gynybos, taip pat teisės saugos ir viešojo saugumo veiklą reglamentuojantiems teisės aktams arba mokslinių tyrimų užsakymų sutarčių sąlygoms;

8.7. kartu su universitetais vykdo trečiosios pakopos studijas, rengia aukščiausios kompetencijos specialistus;

8.8. sudaro sąlygas mokslininkams vykdyti inovatyvius mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą;

8.9. bendradarbiauja su nacionaliniais ir tarptautiniais socialiniais partneriais – mokslinių tyrimų institutais, universitetais, Lietuvos mokyklomis, atminties institucijomis, Lietuvos diasporos organizacijomis ir lituanistinio švietimo įstaigomis užsienyje.

9. Instituto veiklos tikslai:

9.1. vykdyti šalies kultūros ir visuomenės tęstinumui ir plėtrai svarbius ilgalaikius Lietuvos kultūros, filosofijos bei meno (vaizduojamųjų, vizualiųjų, taikomųjų, muzikos, scenos ir ekrano menų) mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą, kaupti, sisteminti, saugoti, skaitmeninti, skleisti nematerialųjį ir dokumentinį lituanistinį kultūros paveldą, vykdyti fundamentinius Lietuvos kultūros paveldo, meno, filosofinės ir religinės minties, istorijos, rašties tyrimus, tarpdisciplininius kultūros tyrimus, užtikrinančius Instituto nacionalinės svarbos statusą;

9.2. bendradarbiauti su valdžios, visuomenės ir verslo atstovais, vykdyti lituanistinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos užsakomuosius darbus, teikti ekspertinę, metodologinę, metodinę ir kitą pagalbą;

9.3. skleisti visuomenėje mokslo žinias, diegti jas į kultūrą, švietimą, prisidėti prie inovacijomis ir žiniomis grindžiamos ekonomikos kūrimo, žinioms imlios visuomenės ugdymo;

9.4. kartu su aukštosiomis mokyklomis rengti menotyros ir filosofijos krypties mokslininkus, padėti rengti specialistus, užtikrinti tarptautinio lygio mokslinę kompetenciją.

10. Instituto mokslinės veiklos kryptys:

10.1. Lietuvos kultūros paveldo ir meno istorijos tyrimai;

10.2. tarpdisciplininiai Lietuvos kultūros tyrimai;

10.3. Lietuvos filosofijos istorijos ir šiuolaikinės Lietuvos filosofijos tyrimai.

11. Instituto veiklos sritis – humanitarinių mokslų srities lituanistiniai moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra. Institutas vykdo valstybės ir visuomenės plėtrai svarbius ilgalaikius menotyros ir filosofijos mokslo krypties ir tarpdisciplininius mokslinius kultūros tyrimus bei eksperimentinę plėtrą, užtikrina valstybės kompetenciją šiose mokslo kryptyse ir Lietuvos kultūros mokslinių tyrimų integraciją į Europos mokslo erdvę.

12. Instituto veiklos rūšys (pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių):

12.1. pagrindinė veiklos rūšis – humanitarinių mokslų tyrimai ir taikomoji veikla (kodas 72.20.10);

12.2. su pagrindine veikla susijusi mokslinė, profesinė ir kita veikla, būtina pagrindinei veiklai užtikrinti ir vykdyti (kitos veiklos rūšys):

12.2.1. aukštasis universitetinis mokymas (kodas 85.40.20);

12.2.2. kitas, niekur kitur nepriskirtas, švietimas (kodas 85.59.00);

12.2.3. knygų leidyba (kodas 58.11.00);

12.2.4. žurnalų ir periodinių leidinių leidyba (kodas 58.13.00);

12.2.5. knygų mažmeninė prekyba (kodas 47.61.00);

12.2.6. bibliotekų veikla (kodas 91.11.00);

12.2.7. archyvų veikla (91.12.00).

III SKYRIUS INSTITUTO TEISĖS IR PAREIGOS

13. Instituto teises ir pareigas apibrėžia Mokslo ir studijų įstatymo 13 straipsnis, Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymas, Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymas, kiti įstatymai bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai, reglamentuojantys valstybinių mokslinių tyrimų institutų ir biudžetinių įstaigų veiklą.

IV SKYRIUS

INSTITUTO VALDYMO ORGANAI IR JŲ KOMPETENCIJA, SUDARYMO (PRIĖMIMO, SKYRIMO) IR ATŠAUKIMO (ATLEIDIMO) TVARKA

14. Instituto valdymo organai pagal Mokslo ir studijų įstatymo 31 straipsnio 1 dalį yra Instituto mokslo taryba (toliau – Mokslo taryba) ir Instituto direktorius (toliau – Direktorius).

15. Mokslo taryba yra kolegialus valdymo organas. Mokslo taryba veikia pagal Mokslo ir studijų įstatymo 32 straipsnio 1 dalies ir šiais įstatais jai suteiktą kompetenciją ir atlieka šias funkcijas:

15.1. Direktorius teikimu svarsto ir tvirtina Instituto struktūrą ir jos pakeitimus, svarsto Direktorius pateiktus pasiūlymus dėl šių įstatų keitimo;

15.2. sudaro atestavimo ir konkursų, akademinės etikos komisijas, Direktorius teikimu sudaro nuolatinės arba laikinas komisijas, susijusias su Instituto mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklos koordinavimu ir atitinkamų projektų rengimu;

15.3. svarsto ir teikia pasiūlymus dėl Instituto strateginio veiklos plano projekto;

15.4. vykdo Instituto mokslinės veiklos kokybės stebėseną, svarsto ir tvirtina Instituto mokslinę veiklą ir eksperimentinę plėtrą reglamentuojančius dokumentus;

15.5. svarsto ir teikia Direktoriumi pasiūlymus dėl Instituto asociacinių ryšių su mokslo ir studijų institucijomis, lituanistinių mokslinių tyrimų, socialinės ir kultūrinės veiklos, bendradarbiavimo su tarptautinėmis organizacijomis, kitais fiziniais ir juridiniais asmenimis;

15.6. rengia ir teikia Direktoriumi tvirtinti Instituto Akademinės etikos kodeksą;

15.7. priima sprendimą dėl asocijuoto mokslininko statuso ar mokslininko emerito garbės vardo suteikimo.

16. Mokslo taryba sudaroma 5 (penkeriems) metams šiuose įstatuose nustatyta tvarka:

16.1. Mokslo tarybą sudaro 15 narių, iš kurių ne mažiau kaip 5 nariai yra kitų įstaigų, įmonių ir organizacijų, suinteresuotų Instituto tikslų ir misijos įgyvendinimu, atstovai;

16.2. rinkimus į Mokslo tarybą skelbia ir organizuoja Direktorius pagal jo patvirtintą Mokslo tarybos rinkimų reglamentą. Skelbimas apie rinkimus į Mokslo tarybą bei Mokslo tarybos rinkimų reglamentas paskelbiami Instituto ir Lietuvos mokslo tarybos interneto svetainėse ne vėliau kaip prieš 2 mėnesius iki rinkimų dienos;

16.3. kandidatus kelia Instituto mokslo darbuotojai, administracija ir kitos įstaigos, įmonės ir organizacijos, suinteresuotos Instituto tikslų ir misijos įgyvendinimu;

16.4. Mokslo tarybos nariu negali būti Direktorius, Direktorius pavaduotojai ir mokslinis sekretorius;

16.5. Mokslo tarybos narius renka Instituto mokslo darbuotojai slaptu balsavimu, į balsavimo biuletenius įtraukiami visi iškelti kandidatai.

17. Mokslo tarybos darbui vadovauja Mokslo tarybos pirmininkas, jo nesant – Mokslo tarybos pirmininko pavaduotojas, kurie renkami iš Mokslo tarybos narių slaptu balsavimu paprasta balsų dauguma, dalyvaujant ne mažiau kaip 2/3 Mokslo tarybos narių. Tas pats asmuo Mokslo tarybos pirmininku gali būti renkamas ne daugiau kaip dviem kadencijoms iš eilės. Mokslo tarybos sekretorius renkamas iš Mokslo tarybos pirmininko pasiūlytų kandidatų atviru balsavimu paprasta Mokslo tarybos narių balsų dauguma.

18. Mokslo taryba tvirtina savo darbo reglamentą. Mokslo tarybos posėdžiai yra atviri, darbotvarkė skelbiama Instituto interneto svetainėje ne vėliau kaip prieš 5 (penkias) darbo dienas iki posėdžio. Mokslo tarybos posėdžiai teisėti, jeigu juose dalyvauja ne mažiau kaip pusė visų Mokslo tarybos narių. Mokslo tarybai nutarus, posėdis gali būti uždaras. Direktorius ir jo pavaduotojai turi teisę dalyvauti visuose Mokslo tarybos posėdžiuose. Mokslo tarybos nariai bei Direktorius elektroninio ryšio priemonėmis informuojami apie šaukiamą Mokslo tarybos posėdį ne vėliau kaip prieš 5 (penkias) darbo dienas iki posėdžio. Šaukti posėdį turi teisę Mokslo tarybos pirmininkas, Direktorius arba ne mažiau kaip 1/3 Mokslo tarybos narių. Posėdžiui pirmininkauja Mokslo tarybos pirmininkas, jo nesant – jo pavaduotojas.

19. Mokslo tarybos nutarimai laikomi priimtais, jeigu už juos balsuoja daugiau kaip pusė visų posėdyje dalyvaujančių Mokslo tarybos narių. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemiamas Mokslo tarybos pirmininko balsas.

20. Direktorius yra Instituto vienasmenis valdymo organas, kuris veikia Instituto vardu ir jam atstovauja. Direktorius viešo konkurso būdu skiriamas į pareigas ir atleidžiamas iš jų Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos nustatyta tvarka. Reikalavimai Direktorius pareigas siekiantiems eiti asmenims nustatyti Mokslo ir studijų įstatymo 33 straipsnio 4 dalyje.

21. Direktorius kadencijos trukmė – 5 (penkeri) metai. Direktorius kadencijų skaičius nustatytas Mokslo ir studijų įstatymo 33 straipsnio 5 dalyje.

22. Direktorius funkcijos:

22.1. užtikrinti, kad Instituto veikla atitiktų Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatas, Mokslo tarybos priimtų sprendimų įgyvendinimą;

22.2. leisti įsakymus, atstovauti Institutui santykiuose su trečiaisiais asmenimis;

22.3. priimti į darbą ir atleisti iš darbo Instituto darbuotojus, skelbti darbuotojų atestavimą ir konkursus pareigoms, skirti asmenis į pareigas, atleisti iš jų;

22.4. nustatyti Instituto darbuotojų darbo užmokestį teisės aktų nustatyta tvarka, skatinti darbuotojus, skirti jiems drausmines nuobaudas, užtikrinti saugias darbo sąlygas;

22.5. teikti Mokslo tarybai svarstyti pasiūlymus dėl pagrindinių Instituto mokslinių veiklos kryptių, šių įstatų keitimo, organizuoti Instituto strateginio veiklos plano, metinės Instituto veiklos ataskaitos, kitų dokumentų rengimą;

22.6. teikti Mokslo tarybai svarstyti Instituto strateginių veiklos planų, metinių Instituto veiklos ataskaitų projektus ir, įvertinus Mokslo tarybos pasiūlymus dėl šių dokumentų tobulinimo, juos tvirtinti;

22.7. teikti Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai pasiūlymus dėl šių įstatų keitimo;

22.8. atsakyti už Instituto finansinę veiklą, tinkamą turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo;

22.9. tvirtinti Instituto pajamų ir išlaidų sąmatą, jos vykdymo apyskaitą;

22.10. tvirtinti Instituto Akademinės etikos kodeksą;

22.11. tvirtinti Instituto direkcijos (patariamąsios institucijos) sudėtį ir jos darbo reglamentą;

22.12. atlikti kitas Biudžetinių įstaigų įstatymo 11 straipsnyje ir kituose teisės aktuose įstaigos vadovui nustatytas funkcijas.

23. Dalį savo teisių ir pareigų Direktorius įsakymu gali pavesti atlikti savo pavaduotojams ir kitiems Instituto darbuotojams, jeigu tai nepriklauso išimtinai Direktorius kompetencijai.

V SKYRIUS

INSTITUTO AKADEMINĖ BENDRUOMENĖ, DARBUOTOJAI, JŲ TEISĖS, PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

24. Instituto personalą sudaro akademinė bendruomenė, administracija ir kiti darbuotojai.

25. Akademinę bendruomenę sudaro mokslo darbuotojai, kiti darbuotojai, tiesiogiai dalyvaujantys mokslo veikloje, mokslininkai emeritai, doktorantai.

26. Mokslo darbuotojų pareigybės yra šios: vyriausiasis mokslo darbuotojas, vyresnysis mokslo darbuotojas, mokslo darbuotojas, mokslininkas stažuotojas, jaunesnysis mokslo darbuotojas. Mokslo taryba, nustatydamą mokslo darbuotojų kvalifikacinius reikalavimus, atsižvelgia į Lietuvos mokslo tarybos nustatytus reikalavimus dėl visų tyrėjų karjeros pakopų privalomų kompetencijų. Instituto mokslo darbuotojų kvalifikaciniai reikalavimai Instituto nustatyta tvarka skelbiami Instituto interneto svetainėje.

27. Akademinės bendruomenės nariams laiduojama akademinė laisvė, nustatyta Mokslo ir studijų įstatymo 60 straipsnio 2 dalyje.

28. Akademinė bendruomenė laiduojamos teisės, nustatytos Mokslo ir studijų įstatymo 60 straipsnio 3 dalyje.

29. Akademinė bendruomenė privalo vadovautis Instituto Akademinės etikos kodeksu.

30. Instituto mokslo darbuotojai vykdo lituanistinius mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą pagal Instituto mokslinės veiklos kryptis, įgyvendindami Instituto veiklos tikslus.

31. Vyriausiesiems mokslo darbuotojams, aktyviai dirbusiems mokslinį darbą ir rengusiems mokslininkus, už ypatingus nuopelnus mokslui Mokslo taryba gali suteikti mokslininko emerito vardą. Mokslininkas emeritas turi teisę dalyvauti Instituto mokslinėje veikloje, naudotis Instituto infrastruktūra, Instituto vardu teikti paraiškas konkursiniam finansavimui gauti, publikuoti straipsnius ir leisti knygas Instituto vardu. Su mokslininku emeritu gali būti sudaromos intelektinių paslaugų sutartys tam tikriems tyrimams atlikti. Mokslininkas emeritas įsipareigoja garsinti Instituto vardą ir jo mokslo pasiekimus, parengtose mokslinėse publikacijose nurodyti prieskyrą Institutui, laikytis Instituto Akademinės etikos kodekso.

32. Instituto mokslo tarybos sprendimu Instituto mokslo darbuotojui, išvykusiam laikinai dirbti mokslinio darbo kitur, bet palaikančiam su Institutu mokslinius ryšius, gali būti suteiktas asocijuotojo mokslininko vardas, bet ne ilgiau kaip iki jo kadencijos Institute pabaigos. Į ankstesnes eitas pareigas Institute dirbti jis gali grįžti be konkurso ir eiti jas iki kadencijos pabaigos.

33. Institutas gali kviešti dirbti mokslo darbuotojus pagal terminuotą darbo sutartį, bet ne ilgesniam nei 2 metų laikotarpiui.

34. Instituto administracijos darbuotojai, be administracinių pareigų, gali dirbti mokslinį ir pedagoginį darbą.

35. Instituto personalui taikomos teisės ir pareigos, nustatytos Mokslo ir studijų įstatymo 71 straipsnyje.

36. Instituto darbuotojų atsakomybę už akademinės etikos pažeidimus apibrėžia Mokslo ir studijų įstatymo 71 straipsnio 5 dalis.

VI SKYRIUS INSTITUTO LĖŠŲ ŠALTINIAI, TURTO IR LĖŠŲ NAUDOJIMAS

37. Institutas jam perduotą valstybės turtą valdo, naudoja ir juo disponuoja patikėjimo teise teisės aktų, reglamentuojančių turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo, nustatyta tvarka ir sąlygomis.

38. Instituto lėšų šaltiniai nurodyti Mokslo ir studijų įstatymo 74 straipsnio 1 dalyje.

39. Visas lėšas Institutas planuoja ir naudoja teisės aktų, reglamentuojančių lėšų planavimą ir naudojimą, nustatyta tvarka.

40. Instituto veiklos ir finansų kontrolę vykdo valstybės įgalios institucijos ir įstaigos pagal Mokslo ir studijų įstatymo 85 straipsnio 5 dalį.

VII SKYRIUS TEISĖS, ATsirandančios iš INTELEKTINĖS VEIKLOS REZULTATŲ

41. Institutui nuosavybės teise priklauso turtinės teisės, atsirandančios iš intelektinės veiklos rezultatų – mokslo kūrinių, sukurtų vykdant darbo funkcijas Institute pagal terminuotą ar neterminuotą darbo sutartį ir gaunant nustatytą pareiginį atlyginimą.

42. Institute sukurtų mokslo kūrinių autorių teises nustato Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas.

43. Institutas, bendradarbiaudamas mokslinių tyrimų ir (arba) eksperimentinės plėtos srityje su kitomis įstaigomis, įmonėmis ir organizacijomis, intelektinės nuosavybės valdymo, naudojimo ir disponavimo ja sąlygas nustato sutartyje.

VIII SKYRIUS ĮSTATŲ KEITIMAS

44. Šių įstatų pakeitimus gali inicijuoti Instituto valdymo organai, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Vyriausybė.

45. Vyriausybei šių įstatų pakeitimo projektą teikia Švietimo, mokslo ir sporto ministerija.